

STATELJJI! Prosim, poglejte na stevilke na naslova za dan, ko Vaia na splošnem potade. V teh časih uja cen, potrebuje skupanje. Skupaj je list V. včasih plačano.

No. 115 — Šte

VOLUME LII. — LETNIK LII.

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1944 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1875.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 13, 1944 — TOREK, 13. JUNIJA, 1944

BOJ ZA CHERBOURG

Ameriške čete generala Bradleya se naglo bližajo Cherbourgu in Nemci priznavajo, da so izpraznili Carentan. — Zavezniški glavni stan je naznanil, da je Carentan obdan od juga in severa, toda njegovega padača še ni naznanil.

IZKRCANJE VZHODNO OD CHERBOURGA

BERLINSKI radio tudi naznana, da se je zavezniško vojaštvo izkrcalo pri St. Vaastu, 15 milij vzhodno od Cherbourga, pariški radio pa naznana, da so ameriške padalne čete v boju z Nemci med St. Vaast in Cherbourgom.

SEST MILJ DO VELIKEGA PRISTANIŠČA

Protinacijska nemška radio postaja Atlantic naznana, da so zaveznički na zapadu samo še šest milj od Cherbourga.

Amerikanci na južnem koncu polotoka skušajo odrezati Cherbourg od ostale Francije in zavzetjem tega mesta bodo imeli zaveznički prvo veliko pristanišče v Franciji.

CAEN SO ZAVEZNICKI OBŠLI

Poročila s fronte pravijo, da se še vedno bijejo zelo hudi boji za Caen, jugovzhodno od Carentana. Nekatera poročila celo pravijo, da so zaveznički Caen že obšli na njegovi vzhodni in zapadni strani.

NEMCI SE ZAVEDAJO RESNOSTI POLOZAJA

Nemci, ki so se šele sedaj začeli prav zavedati zavezniškega vpadna, pravijo, da imajo zaveznički v mogočnem vpadnem moštvi okoli 400,000 vojakov in velikanske zaloge vojnega materiala. Ta armada pa je komaj ena tretina armade, ki je bila zbrana v Angliji za vpad na Hitlerjevo evropsko trdnjavo.

"Glavna sila velikanske vpadne armade še vedno čaka, da ceste, po katerih se vozijo.

VELIKE AMERIŠKE BOJNE LADJE OBSTRELJUJEJO OBREŽJE

Zavezničke bojne ladje, ameriški oklopni Texas in Nevada ter križarki Tuscaloosa in Quincy in angleška oklopničica Warspite obstreljujejo nemške artilerijske baterije, ki še vedno dosežejo obrežje, na katerem so pristale zavezničke armade.

Stalno postavljeni nemški bateriji v obrambni črti ob

vdari na kako veliko pristanišče," pravi nemški radio.

Da bo Caen popolnoma obkrožen, se mora sklepiti iz poročila nemške radijske postaje, ki pravijo, da so zaveznički padale pristali južno od mesta.

Feldmaršal Gert von Rundstedt naglo pošiljal rezerve iz Pariza, toda zaveznički aeroplani bombardirajo njegove vojake na potu, železnicne in vodne armade še vedno čaka, da ceste, po katerih se vozijo.

VELIKE AMERIŠKE BOJNE LADJE OBSTRELJUJEJO OBREŽJE

Zavezničke bojne ladje, ameriški oklopni Texas in Nevada ter križarki Tuscaloosa in Quincy in angleška oklopničica Warspite obstreljujejo nemške artilerijske baterije, ki še vedno dosežejo obrežje, na katerem so pristale zavezničke armade.

Stalno postavljeni nemški bateriji v obrambni črti ob

obrežju so bile že vse razbite, sedaj pa zaveznički topovi obstrelijujejo prevozne težke topove.

Vpadno moštvo je sedaj polonoma zavarovano in utrjeno in zaveznička armada pritsika v notranjost dežele na približno 52 milj dolgi fronti.

Finci presenečeni

Rdeča armada gen. Leonida Govorova prodira v dveh skupinah skozi Karelijo v jugovzhodno Finsko.

Prvi dan je rdeča armada tako naglo prodirala, da Finci, ki branijo Mannerheim utrjeno črto, niso utegnili razdejati cest in mostov, predno so se z umaknili. Sinoči je postal finski odpor močnejši. Reuterjevo poročilo pravijo, da bo rdeča armada v kratkem prebila močno utrjeno Mannerheimovo črto.

Rusko polnočno poročilo na naznana, da armada generala Govorova napreduje po 8 milj na dan, odkar se je v soboto pričela ofenziva in je med 110 objudjenimi kraji zavzela Kivennapa, Raivola in obrežno mesto Wammelsnu, samo 40 m od Viipuri, ki je drugo finsko mesto po velikosti.

Ofenziva presenečeni Fince

Rusi pravijo, da je ofenziva presenečena Fince. Ofenziva se je pričela z artilerijskim ognjem in zračnim ognjem in takoj so bile razbite najmočnejše utrdbe, ki jih je zgradila nemška Todt organizacija.

"Razkropljeni finski vojaki niso mogli zdržati strahovitega vpadca", pravi moskovski radio.

Londonski radio poroča, da so Rusi z aeroplani prepeljali tanke in jih spustili za finsko fronto.

Finska poročila, ki prihajajo skozi Švedsko, pravijo, da so finski častniki v Helsinskih prepričani, da se bo finska armada po prvem udarec mogla zbrati in postaviti v bran. Cela finska armada ima 300 do 400 tisoč vojakov.

Švicarski list "Libera Stampa" pravijo, da so nemške vojske oblasti zapovedale, da mora civilno prebivalstvo izprazniti obrežje Finskega zaliva. Iz nobenega drugega viru ni bilo poročano, da bi se Nemci kaj zmenili za obrambo južnega dela Finske.

Na severnem koncu Finske imajo Nemci kakih sedem divizij in branijo prihod v severno Norveško.

Ruska artilerija razbija obrežne utrdbe

Moskovsko poročilo pravijo, da je rdeča armada razbila močne finske utrdbe, ki so jih Finci zgradili po gozdovih v času, ko je bila fronta mirna.

Na ostali 1000 milj dolgi ruski fronti ni po poročilih iz Moskve nobene premembe.

Nemci pa so zelo nervozni, ker se boje, da bo zagorela celo finska fronta, ko bo ofenziva na finski fronti dovolj napredovala in bo rusko desno krilo zavarovan.

POSLANIK FOTIĆ ODSLOVLJEN

Iz krogov jugoslovanske zamejne vlade v Londonu prihaja poročilo, ki pravi, da je bil s tem, da je bil odpoklican jugoslovanski poslanik Konstantin Fotić v Washingtonu, storjen važen korak, da bo odstranjeno velesrbski vpliv v jugoslovanski vladi in da bo dosežen sporazum z maršalom Titom.

Nek vladni uradnik je reklo, da je bil poglaviti vzrok, da je bil Fotić odpoklican, ker je bil v ostrom sporu z Jugoslovanskim odborom v Združenih državah, čeprav predsednik je pisanlj Louis Adamic.

Znano je tudi, da Fotić ni bil v prijateljskih odnosih z novim ministarskim predsednikom dr. Ivanom Šubašičem, čeprav poglavita naloga je doseči sporazum z osvobodilnim gibanjem, kateremu načeljujeta mar-

šal Tito in dr. Ivan Ribar.

Dr. Šubašič je kmalu zatem, ko je sprejet mesto ministarskega predsednika, reklo, da bo šel v Bari v Italiji, kjer se bo sestal s kakim zastopnikom maršala Tita. Nasprotno pa je bil Fotić v Združenih državah glavni zagovornik generala Mihajlovića. Králj Peter še ni imenoval novega poslanika in bo vodil poslaniške posle Ivan Cronges (?).

Iz Jugoslavije

Novi Titovi uspehi severozapadno od Beograda

Maršal Tito naznana, da so njegovi partizani razbili sovražnikove utrijene postojanke na črti med Tuzlom in Zvornikom kakih 80 milj severozapadno od Beograda in da partizanska baterija uspešno obstreljuje močne sovražnikove postojanke v okraju in Celicih, 10 milj severno od Tuzle.

Radijsko poročilo, ki je bilo sprejet v Londonu, dalje pravi, da so partizani zavzeli go-

rovje Majevica, severozapadno od Zvirnika Tobuta in so dobili velike zaloge municije.

Hudi boji se nadaljujejo v zapadni Bosni.

Nemci odbajajo iz Glamoca in z drugih močnih postojank v okolici. Glamoc je 40 milj severozapadno od Splita. Poročilo še dodaja, da partizani na vseh krajeh z vedno večjo silo napadajo.

AMERIČANI ZAVZELI

CARENTAN

Po vročih bojih na bajonet so Amerikanci včeraj zavzeli Carentan in so na mnogih krajin raztegnili svoje moštve na Cherbourg polotoku. Zaveznički se približali Cherbourg na 16 milj, St. Lo pa na 7 milj.

Cete generala Omarja N. Bradleya na desnem krilu 21. armade generala sira Bernarda L. Montgomeryja skušajo ločiti Cherbourg polotok od ostale Francije. Severno in severozapadno od Carentana so Amerikanci prekoračili reko Merder in presekali železnicu, ki pelje iz Cherbourga v Carentan in so postali močne strže za Montebourg, da preiskajo, kako močna je sovražna obrambna vrta pred Cherbourgom.

Na levem krilu so Amerikanci očistili Forest de Cerisy, 6 milj severozapadno od važnega križišča St. Lo. Nemci poročajo o vročih bojih okoli tega vzhodnega mesta.

Velika bitka med angleškimi in nemškimi oklopničkimi četami je v teku med Tilly-sur-Seulles in Caenom v predelu, ki ga drže Angleži. Feldmaršal Erwin Rommel je poslal v boj tri tančene divizije. Tilly-sur-Seulles je včeraj trikrat premenil svojega gospodarja, vendar pa Angleži napredujejo proti jugu v jugovzhodu od Caena proti hribom, ki obkrožujejo mesto.

Nemci, ki izdelujejo izdelke iz jekla so ravnokar objavile svoje račune za april tekočega leta. Iz teh računov posnamemo, da so delave, usluženi v tovarnah te stroki, zaslužili v minimum aprila 138,660,400,00 dolarjev, oziroma \$5,586,000 več, kakor v istem mesecu leta prej.

Zaslužki delavstva pri industriji jekla.

Družbe, ki izdelujejo izdelke iz jekla so ravnokar objavile svoje račune za april tekočega leta. Iz teh računov posnamemo, da so delave, usluženi v tovarnah te stroki, zaslužili v minimum aprila 138,660,400,00 dolarjev, oziroma \$5,586,000 več, kakor v istem mesecu leta prej.

Od 14. nemške armade je zavzeta peta armada vjela najmanj 20,000 vojakov in ubila jih je bil najmanj 15 odstotkov.

Podprite vpad — — kupite hrabro zastavo, katero so nad pristaniščem zagledali vihri.

Podprtje vpad — — kupite belo zastavo, katero so en "extra" bond še ta teden!

FRANCOZO SO SE PRIČELI UPIRATI

Francoski partizani so zasedli važne strateške kraje, kot Toulouse, Limoges in Tarbes v južni Franciji in so v vseh treh mestih postreli župane, policijske načelnike in druge uradnike, ki so bili v službi vichyske vlade.

Francoski partizani so poleg imenovanih mest zavzeli tudi druge kraje v okolici. Iz poročil pa ni jasno, če je v Franciji nastala že splošna vstaja.

Svicaški in švedski listi poročajo, da se vstaja širi od Metza do Avignona, torej ob skorih celi dolžini vzhodne Francije.

Tanki pete armade z infanterijo so najsevernejše dospelji 70 milj od Rima pri Orbetellu. Obenam pa so se zavezniške čete izkrcale v Porto San Stefano, 5 milj zapadno od Orbetella in prodira proti vzhodu po cesti, ki veže San Stefano in so

ob španško-francoski meji, pri povедenju, da francoski partizani dobivajo orožje od zaveznikov in žnjim napadajo Nemce in s tem pomagajo zavezničkim.

Potnik, ki prihaja v Iran

Back the Attack!

Delavske vesti

Sedaj ni pravi čas za štrajke

James Forrestal, tajnik naše vojne mornarice, in z njim zajedno tudi pomočni tajnik naše vojske, Robert P. Patterson, sta te dan izjavila, da se dan, ko se naši dečki bojujejo v Franciji, ni pravi čas za štrajke.

Namenski delavci so Amerikanci očistili Forest de Cerisy, 6 milj severozapadno od važnega križišča St. Lo. Nemci poročajo o vročih bojih okoli tega vzhodnega mesta.

Oba predsednika naših centralnih delavskih organizacij, sta vodili obljubila, da bodo vse vse unije, ki so članice teh organizacij, skrbeli za to, da bodo vse tovarne in ostala podjetja, ki izdelujejo vojne potrebščine, neprestano obravljale, oziroma, da delavstvo ne bodo ponujalo potrebnih proizvodov pod tem štrajkom. Delavstvo doma je smatralo kot del naše vojske na bojni poljanah.

Konec štrajka v predilnicah Iz Passaic, N. J., se javlja, da je 500 delavcev, ki so usluženi v največji tovarni za izdelovanje suknja in bombažev izdelkov v Zedinjenih državah, The Botany Worsted Mills, prenehalo z štrajkom. Omenjenih 500 delavcev je bilo zaposlenih v oddelku, ki je pripravljal volna in bombaž za izdelovanje suknja. S štrajkom so pričeli, ker še dosedaj niso dobili denarni dokladi, kateri jim je bila obljubljena že v juliju minulega leta.

Zaslužki delavstva pri industriji jekla.

Družbe, ki izdelujejo izdelke iz jekla so ravnokar objavile svoje račune za april tekočega leta. Iz teh računov posnamemo, da so delave, usluženi v tovarnah te stroki, zaslužili v minimum aprila 138,660,400,00 dolarjev, oziroma \$5,586,000 več, kakor v istem mesecu leta prej.

Kako so nemški partizani proti večerni dobili dobro večerjo, so bili kar ginjeni. Višek njihovega začudenja pa je prisel, ko je delavstvo pričelo, da je delavstvo v vzhodni Franciji.

Partizani

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovens Publishing Company, (A Corporation)
Frank Schaefer, President; Ignas Hude, Treasurer; Joseph Lapaha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sunday
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA CETO LETO VELJA LIST ZA ZDURZENJE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vsebinski sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 2-1243

Oton zopet rogovili

Avstrijsko monarhistično gibanje je kot ponirek, ki na enem kraju izgine, pa se zopet pokaže na drugem. Tu tako se je ta avstrijski ponirek pokažal v Toronto v Kanadi in si je nadel ime Union Fortschrittlicher Demokratischer Oesterreichler, (Zveza naprednih demokratskih Avstrijev). V kratkem namerava ta zveza sklicati konvencijo, bodisi v Torontu, ali kakem drugem kanadskem mestu.

Nazvite visokodonečenemu imenu pa zveza ni niti napredna, niti demokratska. To je ista monarhistična klika pod vodstvom Otona Habšburškega, ki je skušala v ameriški armadi sestaviti avstrijski bataljon, pa se ji nakana ni posrečila, in hoče avstrijskemu narodu vsliti nazadnjaško habšburško dinastijo.

Zveza ima svoj glavni stan v Torontu, svoje podružnice pa v skoro vseh južno-ameriških republikah, posebno močna podružnica pa je v Argentini, kjer živi mnogo avstrijskih begunec. Tudi Meltika ima nekaj podružnic.

Zvezo naprednih demokratskih Avstrijev vodi dr. Hans Roth, bivši minister za narodno blagostanje v vladi kafclerja dr. Kurta Schuschnigga, velik nazadnjak, ki je odpotoval iz Toronto pred dvema letoma in se nastanil v Združenih državah, kjer je največ živel v New Yorku in Washingtonu. Roth voda v novi organizaciji s tako močno želesano roko, da celo najudnejši monarhisti protestirajo proti njegovemu diktatorstvu in njegovim intrigam.

Roth, ki je prvi Otonov svetovalec, pošilja svoje detektive iz svojega glavnega stana v Washingtonu k vsem zveznim podružnicam, katerim prigovarja, da naj delujejo z obnovitev monarhije v Avstriji.

Druži vodilni duh v Zvezni je dr. Franz Klein, ki je splošno znan avstrijski fašist in nekdaj Mussolinijev varovanec, in ki tudi živi v Združenih državah. Dr. Klein, ki je bil nekdaj urednik vodilnega katoliškega dnevnika "Reichspost" v dobi pred Hitlerjem, je že od nekdaj občudoval Mussolinija. Predno je Hitler pobagal Avstrijo in jo priključil k Nemčiji, je dr. Klein deloval za tesno sodelovanje med Avstrijo in Mussolinijevim Italijom proti Hitlerju. Ko so naciji zasedli Dunaj, je dr. Klein pobegnil v Rim, kjer je živel pod ducejevo zaščito in je pisal plimeteče članke za fašistično vlado. Ko so prišli Nemci v Rim, je Mussolini izposloval, da je dr. Klein pobegnil na Portugalsko in od tam v Združene države.

Vzrok, da je monarhistično gibanje premenilo svoje lice in si nadelo napredno zveneče ime, je ta, ker staro legitimistično gibanje med avstrijskimi begunci ni našlo dovolj odmeva. Toda ista klika, ki je vodila staro monarhistično gibanje, vodi sedaj tudi novo gibanje, ki si je nadelo lažnivo napredno in demokratsko ime.

Zveza hoče ameriškim vladnim krogom in ameriški javnosti dopovedati, da je za Avstrijo najbolj umestna monarhistična vlada, toda v njej mora preverati demokracijo.

Napredna demokratska zveza ima svoje glasilo "Donau Echo" (Donavski odmev), ki je mesečnik in ga podpirajo bogati Kanadčani, njegov urednik pa je Wilhelm Wunsch, tudi vojni begunec, ki je isti list najprej urejeval v Belgiji, ko je se tam živel cesarica Zita, mati nadvojvode Otona. Ko so Nemci pregazili Belgijo, je Wunsch pobegnil v Kanado in je tam izdal list.

Habsburžanom se ne godi prav nič slabo. Zita s svojimi otroci živi v razkošnih razmerah v Quebecu in Quebecu ter še posebno cerkveni krogi jo podpirajo in ji pomagajo, da vzdržuje žive svoje želje, da se njen sin vrne na avstrijski prestol.

Oton, ki večinoma živi v Združenih državah, pogosto potuje v Kanado, kjer z vsemi svečanostmi kot kronan vladar deli odlikovanja svojim pristašem in onim, ki so si stekli posebne zasluge za obnovitev avstrijske monarhije.

VPAD SE JE PRIČEL... Podprite ga!
Kupite bond 5. Vojnega posojila.

Državni pravnik Biddle prepove propagando za generala Mihajlovića

Washington, D. C. — Federalno justično ministerstvo je podvzelo korake, da se jugoslovanski delegat pri Združenih narodih, brise z preferred liste Združenih narodov in sicer zato, da prenehajo privilegiji za propagando o Mihajloviću, ki jo omenjeni delegat razsirja.

Državni pravnik, Mr. Francis Biddle, je v pismu državnemu tajniku Hullu priporočil omenjeno odredbo, ker zakon zahteva odobrenje državnega oddelenja, predno se delegati postavijo na listo, ali pa brišejo z nje.

Tozadevni delegat je Miloje Sokić, ki je že dobil povetje, da mora odstraniti s svojega bulletina napis, ki se nanaša na

CZOJSJA.

Zborovanje za Vojno Posojilo v Chicagi

CHICAGO. — Druga fronta je odprta—peto vojno posojilo tudi. Naši fantje se brabrojijo za svobodo in demokracijo sveta. Kaj bomo storili pa mi, ki smo doma? Med drugimi dolžnosti pride v poštev v prvi vrsti nakupovanje vojnih bonov. Da mi Slovenci ne bomo med zadnjimi, sem gotov. Toda, kdopo to zna? Da se mi Slovenci seznanimo z ameriško javnostjo, se sklicu je veliki javen shod v petek, 16. junija letos, v slovenski šolski dvorani sv. Štefana, Čermak Road in Woleott Ave. Začetek točno ob pol osmih zvečer. Izmed bomo zabaven program z slovenskimi točkami kot Plutovi trojki, Prešernov duet, Korenhanovi sestri, "Adria", Miss Kosmer in njena priateljica in pa tudi

igralci iz mesta so nam obljubljeni.

Vstopnina! — Ne samo, da bo popolnoma prosta, razdeljene bodo lepe nagrade. Reliance Federal Building and Loan Association darjuje v ta namen 5 vojnih bondov po \$25. skupaj \$125. — Druge nagrade bodo ozanjene v dvorani. Navzoči bodo tudi državni uradniki, zatorej mi storimo na ta večer napolniti dvorano do zadnjega kotača. Za slovensko čast gre, Zatorej, Slovenci in Slovence sv. Štefana, Čermak Road in Woleott Ave. Začetek točno ob pol osmih zvečer. Izmed bomo zabaven program z slovenskimi točkami kot Plutovi trojki, Prešernov duet, Korenhanovi sestri, "Adria", Miss Kosmer in njena priateljica in pa tudi

Na svidenje v petek, 16. junija 1944. — Za publicijski odbor

— JOHN GOTTLIEB.

Stare zgodovinske znote

Ali je mogoče še trditi, da je primer Thermopoliski predstavnik branil le 300 Spartancov, kakor v šolah še uči? Po najnovejših zgodovinskih proučevanjih se je izkazalo, da je bila ta trditev neresnična. Po vsem zanesljivo je ugotovljeno, da bi bilo potrebno najmanj 12,000 vojakov, eč bi hoteli obraniti ta prelaz.

*

Mnogo zgodovinske neresničce so preše v zgodovino tako, da so jih stalno ponavljali. Tako so preše v zgodovino tudi legende in dandasne vanje še vedno verujemo. To velja tudi za nezaslišano razsipnost Kleopatre. O nji so trdili, da je razapljal bisere v vinu in kisu, toda povsem jasno je, da bisere ni mogoče raztopliti v kisu, se manj pa v vnu.

*

Prav tako je legenda, da je skromni filozof Diogen stanoval v sodu. Ta legenda je nastala oba tako, da je eden izmed Diogenovih sovražnikov napisal: "Takšen človek bi moral stanovati kakor pes." Zelo čudno pa je, da je prav zaradi tega slabega imenja dobil Diogen v zgodovini sloves simpatičnega skromnega človeka. (Še nekatere prihodnjič.)

Posebre molitve v slovenski cerkvi na American Slav Unity Day v New Yorku

Thomas E. Dewey, governor države New York, je proglašil, da se proslaviti v nedeljo 18. t. m. American Slav Day Unity Festival. Ker je to, ne samo civilna proslava ampak tudi cerkvena, zato bo v naši cerkvi SV. CIRHLA na 62 St. Marks Place, New York City, pri deseti sveti maši proslava in molitve za sporazum med sobrati Slovani, srečno vrnitev sinovjaku, ter skorajšnje osvobojanje domovine. — Pridite — eden — pridite vsi!

Rev. Pius J. Petric,

dejstvo, da je bil delegat za jugoslovansko vlado v begunstvu pri United Nations Informations Office.

Ameriški zastopnik je pojasnil, da je do tega koraka moralno priti, ker predstavniki ostalih Združenih narodov nočejo delati vtiča, da se strinjamjo s članiki o Draži Mihajloviću. V njih se pogosto napadajo partizani pod maršalom Titom, katerim Anglia in Združene države pomagajo.

Akoravno Justično ministerstvo ni dalo podrobnejšega pojasnila o svojem koraku, ga v diplomatskih krogih tolmačijo kot dokaz več za nerazpoloženje proti Mihajloviću v prilog Titu.

CZOJSJA.

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIĆ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani

Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNIGA NA SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

RAZGLEDNİK

MIMO GREDE

Moderna ženska

Nedavno je profesor Derf Namah objavil znanstveno razpravo in natančen popis sedanje moderne ženske, katere glavna naloga življenja je skrb, da ostane "moderno tanjka in suha". Po dolgotrajnem preiskovanju te kočljive zadave je prisel sledile začilnjekov:

MODERNA ŽENSKA

je tanjka in ima skrajno malo oblike — tudi tokom zimskih mesecov. Vso svojo obliko opere v majhni skodelici v kopališki sobi, in to periči potem obesi na paravine, da se posusi;

ona ne spada, kakor moški — k rodbini orang-utan, — temveč k rodbini — arnik-utan:

ona hodi po ulicah brez nogavie in nosi čevlje, katerim je prednji del odrezan, tudi, ko so ulice pokrite z snegom in ledom: istočasno pa prisili svojega moža, da oblecce perilo izdelano iz najtežje volne, da nosi težko volneni jopič in vrhu tega tudi zimsko sušnjo in galos, ako je je nekoliko slane na teh;

ona dela v tovarni z električno baklo, kakor pravi izvedenec, — toda doma zlijše vrelo kavo za vrat svojega moža, da oblecce perilo izdelano iz najtežje volne, da nosi težko volneni jopič in vrhu tega tudi zimsko sušnjo in galos;

ona opazi na glavi svojega moža vse lase, ki so deloma prelomljene, in tudi prostor, kjer se pojavijo prvi znaki plieša, — toda na njegovi sukuji in telovniku ne opazi prostora, kjer so bili nekoč — gumbi.

ona želi obiskati kako drugo zvezdo, ki ni na programu, se lahko premesti na druge naše rakete. Ti potniki dobe običajnji "transfer-ticet".

Potnike, kateri žele obiskati Časniški poročevalce, Ernie Pyle, poroča iz Anglije, da je mnogo naših vojakov tam

kaj že toliko časa, da so si ustvarili prave pojme o vremenu, ki prevladuje v Angliji. Toda to mnenje je tako, — da se ga ne more natiskati v dobrih časopisih.

Oglas potovanja z raketom — na zvezde

Sedaj, ko se danzadnem javlja o novih in na novejših iznajdljibih raketov, s katerimi bo mogoče po vojni potovati tudi na druge svetove, oziroma na sosedne planete našega osoljnja, pojavit se je v nekem časniku prvi oglas, ki priporoča takšno potovanje, takole:

Prvovrstno potovanje na planet Uranus, včetveš tudi izlete na sonce in mesec. Vožnja z raketom stane le po \$2 za vsakih 50,000,000 milij, in kdor želi potovati tudi nazaj na zemljo, se mu potnina dokaj zniža. Naš raket je popolnoma nov in v izbornem stanju, kajti tokom 24 ur preleti 20,000,000 milij. Moštvo na raketu je izključno ameriško. Brezina raketa se zamotre tudi povečati na 40,000,000 milij na dan. Toda počasno letanje je bolj priporočljivo, in vsled tega je naša družina prepovedala tekmovanje z drugimi raketami, potem, kot raket ostavi stratosfero.

Potnike, kateri žele obiskati kako drugo zvezdo, ki ni na programu, se lahko premesti na druge naše rakete. Ti potniki dobe običajnji "transfer-ticet".

Varnost potovanja je zajemčena, kajti v našem osoljnju sedaj ni niti enega starega kometa ...

NAJBOLJSI PRIJATELJ

V NESRECI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50. in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOVA IZDAJA "</h2

Kratka Zgodba

A. de Lorde:

FIKSNA IDEJA

Bilo je v salonu gospe Z., po večerji. Govorili sujo o nekem zločinu, ki nas je vse pretresel. Vsak je povedal svoje mnenje o zločinu in vsakdo je videl v njem žrtev dedne obremenjenosti.

"Dednost je nepremagljiv zakon," je resno pripomnil eden izmed gostov. Teda se je pa dvignil dr. Perrand in vzel cigaro, ki jo je žvečil, iz ust, rekoč:

"S tem izpovedujete eno najbolj zgrešenih in najbolj nevarnih dogem današnjih dni. Dednost nikakor ni nepremagljiv zakon. Potlej bi bilo najbolje, če bi se vsakdo že v zibelini v svojo usodo. Kajti, kaj more proti usodi? Ta vera današnjih dni je bila že pogosto vzrok dramam, ki jih najbrž ne bi bilo, če bi bilo več samozavesti."

V sobi je zavrnalo. Tako naj bi govoril zdravnik in učenjak? Ko se je hrup poleglo je nadaljeval:

"Dovolite mi, da vam povem zgodbo, katere priča sem bil sam in ki je ne malo prispevala k temu, da se je omajala moja vera v dednost."

Pred kakšnimi desetimi leti sem bil tudi zdravnik družine V. Gospoda Vi., ki je vodil veliko tovarno za poreelan, so v njegovem štiridesetem letu zaradi preutrujenosti in ž njo zvezanih duševnih motenj poslali v blaznico, kjer je šest mesecev nato umrl. Njegova živčna bolezna se je izobilovala v dühno fiksno idejo: pred očmi ni imel ničesar drugega, kakor da bi si vzel življjenje. Kadar je dobil takšen napad, so ga moralni zvezdani, da so mu preprečili samomor.

Imel je edinega sina, ki mu je bilo takrat, ko so očeta odpeljali v umobolnico, sedem let, in ki niso imeli niti pojma o drami. Malemn Georges so rekli, da je oče odpotoval; nekaj mesecev nato je pa mati začela hoditi v črnih oblekah.

Otrok je zrasel v moža in očitno ne bi bil nikoli izvedel o tragični uhi srodstva svojega očeta, če ne bi bilo nekega brutalnega vrtnarja. Nekoč ga je namreč očel, ta mu je pa predzrno zbrisal:

"Če ste blazni, kakor vaš oče, potlej spadate v blaznico."

To je bilo za mladega moža kakor udarec s kijem. "Blazni kakor moj oče?" je zajejal. "Kaj naj to pomeni? Kaj hočeš s tem reči?"

Vrtnar je takoj obžaloval svojo nepremišljenočnost in je zajecjal, da je to grobost izreklo samo v jezi in da prosi odpuščanja.

Ta dogodek je napravil na Georges, ki je bil že tako precej čudski, globok vtis. Od tistega dne dalje so ga vznemirjale vse možne nevšečnosti, ki jih poprej ni bil niti opazil. Zgodilo se je, da je kar med potjo postal omotniček. V kar najrahlejšem duševnem vznemirjenju je videl znamenje grozečke blaznosti. Zmanjsem mu svetoval, naj izpreže, češ, da je vzrok teh živčnih pojavov samo preutrujenost. — Georges se je namreč pripravljal na izpite na političniki. — Toda ni me hotel poslušati. Ni se mogel upirati izkušnjavi, da bi natanko ugotovil vzroke smrti svojega očeta. Naposlед je izvedel vso resnico. Vodja zavoda v katerem je bil umrl njegov oče, mu je dal vsa potrebna pojasnila. In od tistega trenutka dalje je bil nesrečno prepričan, da gre isto pot. Pred vsem se je bil tega, da ne bi v trenutku duševne zmedenosti izvršil samomora. In zato ni hotel niti za trenutek akovanju katastrofe. Pogosto

se je izprševal, ali je sploh še normalen.

"Blazni ne vedo, da so blazni," je ponavljal. "Ali bom sploh opazil, če se bodo moji možgani popolnoma spremeniли?" Odločil se je, da se bo v treh nutku, ko ne bo več dvoma o tem, usmrtil. Živel je samo v strahu, da ne bi iz zdravega stanja brez slutnje presel v blaznost. Že nekajkrat je bil pritisnul samokres na svoja senca, da bi s smrto utekel blaznosti. In vsakokrat ga je bila zadržala samo misel na mater.

In še jutri je do nje se mu je celo posrečilo, da je hlinil popoln duševni mir. Gospa V. pa, ki se ni dala oslepariti, se ga ni upala vprašati, iz strahu, da ga ne bi s tem še bolj vznemirila. Toda nekega večera, ko je povedala več o njegovem duševnem stanju, kakor bi ji utegnil razkriti kaferikoli pogovor. Dober je v roke pismo z naslovom zdravilišča, v katerem je bil uveljaven mož. Vsebovalo je zahvalno pojasnilo o smrti njegovega očeta. Gospa V. se je opotekla v svojo spalnico in je bila slabost, da ji ne bi bilo treba priti k večerji.

Drugi dan je poklicala sina k svoji postelji. "Georges," mu je rekla, "nekaj mučnega ti moram priznati." "Vem, kaj mi hočeš povedati. Mati. Prihrani to sebi in meni, kajti za našo očetu je preveč boleče," je prosil.

"Pusti me govoriti, otrok moj, to me olajša... Tvoja starica mi mora priznati nekaj zanje zelo sramotnega. Kar zatem moram same o misli, da moram o tem govoriti s teboj. Toda zdaj je nedolžljivo — kajti ljubom te nad vse in twoje zdravje je zaanne važnejše od moje časti."

In zdele se je, da je zbrala svoje poslednje moči in izpregorovila: "Georges, sinko moj, prepičan si, da si žrtev dedne obremenjenosti in se bojil iste ušode kakor mož, čigar ime nosiš. Zavoljo tega si takško pomirjen, kajti ti nisi njegov sin. Tvoj pravi oče je umrl pred Tvojim letom. Bil je na star prijatelj R., ki si ga tako dobro poznal..."

Gospa V., je svoj obraz skrila v dlani in ko je njen sin molčal, je zahitol: "Ne zanima me, otrok moj! Takrat sem bila tako nesrečna s svojim možem. — Odpusti mi..."

Sin ji je roke streljal iz njene obraza in jih pokril z vročimi poljubji. "Nehaj se že venjar obtoževati! Vse predobro te poznam, da bi verjel tvoji počožni laži. Bila si vzorna žena, prav tak, kakor si bila vzorna mati."

"Ti mi ne verjamem, ko sama priznavam svojo krivdo?"

"Ne. Kajti to priznanje je prišlo preveč ob pravem času. In tudi sicer vse govoriti proti resničnosti tvojega priznanja. Mož, ki o njem praviš, da je bil moj oče, nič več ne živi in stavim, da za njegovo očetovstvo nimaš dokaza."

"To je res. Ohranila sem samo fotografijo s precej čudnim posvetilom. Njegova pisma sem pa prav tako sežgal kakor svoja. Hotela sem zabrisati vse sledove, ker sem se bala, da ti ne bi lepega dne tegata odkrit. Danes bi pa dala življene za kakšenkoli spomin, samo da bi te mogla prepričati."

Toda vse rotenje gospe V. ni moglo omajati mnenja ujenega sina.

"Tega ne verjamem. Tega ne verjamem!" je venomer ponavljal. "Ti si svetnica!"

Duševni zmedenosti, ki se mu je očitno večala, je videl doake proti priznamjem svoje matere, obupan je živel v pri-

zadu in akovanju katastrofe. Pogosto

sedela v salonu in brala — misila je, da je odšel že spat — je zaslišala znamokel pok. Georges so našli v mlaki krvi. — Podleget je bil svoji fiksni ideji prav tako, kakor gospod V.

Zdravnik je umolkil in nekajkrat potegnil iz cigare.

"No, to ravno potrjuje moje prejšnje mnenje, da je dednost nepremagljiv zakon," je dejal eden izmed gostov...

"Ne," je odgovoril doktor. "Mladi mož ni postal žrtev dednosti, temveč žrtev svoje fiksne ideje. Njegova mati ni lajala. V resnici ni bil sin gospoda V. Njegov oče — dobro sem ga poznal — je bil močan, ko dren zdrav mož... Toda zadostovalo je, da se je imel Georges za sina blaznega, da je še sam zblaznil."

POROČILO O POMOŽNI AKCIJI

Piše Janko N. Rogelj.

Glavni blagajnik slovenske sekcijske Jugoslovanskega pomožnega odbora, Mr. Leo Jurjevec, mi sporoča, da so v mesecu maju 1944 postali denarne prispevki sleči:

John Vitez, tajnik lokalnega odbora št. 29, Barberville, O., \$10.37; poslano po Glasu Naroda, \$6.50; Joseph F. Durn, tajnik lokalnega odbora št. 35, Cleveland, Ohio, vsoto \$100.00; Albert Kahnberg, Los Angeles, \$2.00; Mrs. Rose Sajovic, Chicago, Ill., \$10.00, in John Kerzinski, Kenner, Wyo., \$13.00.

Hvala vsem, ki so prispevali.

Čas hiti. Treba bo polhiteti, da nas čas ne dohit. Znagoslavne zarje prave v svetle svobode že vstajajo za naš narod v domovini.

Na moji pisalni mizi je tudi pismo iz domovine od članov kulturne skupine desete udarne Ljubljanske brigade. Iz tega pisma vam zapisem samo dva stavka: "Res je, naš narod je ves ta čas pretrpel nečloveške muke in napore, a pretrpel jih je ponosno in molče. Kajti naš narod ve: Preveč imamo sinov, kremenih in zdravih, doma in v tujini, da bi mogli biti v svojem pravčenem boju porazeni."

V domovini mislijo na nas in našo pomoč. Ali jih bomo razočarali in zavrgnili, v največji meri fizičnem in duševnem boju? Če se zanima za usodo Slovenije turojena ameriška Slovenka, sestra Mary Balint, ki je tajnica društva št. 162 Ameriške bratske zveze. S pismom je poslala tudi \$100.00 za JPO, SS in \$50.00 za SANS.

Društveni člani in članice so priredili začavo v korist obdelovanih narodnih akcij. To je posnemanje vredno. Vsako slovensko društvo v Ameriki bi moralno storiti isto.

Slovenska sekcijska Jugoslovanskega pomožnega odbora pripaipa desetim slovenskim podpornim organizacijam v Ameriki. Glavni odborniki teh organizacij vodijo to pomožno akcijo. Ali je dolžnost vsakega glavnega odbornika in odbornice, da nekaj storiti za JPO, SS? Ali ni tako res? Ni dovolj, da je samo nekaj članov in članic

Predsednik: Vincent Cainkar, 2650 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. SNPP
Podpredsednica: Josephine Erjavec, 327 N. Chicago St., Joliet, Ill. SZZ
Tajnik: Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Illinois KSKR
Blagajnik: Leo Jurjevec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Illinois ZNZ
Nadzorniki: John Gornik, 6403 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio SDZ
John Ermenc, 739 W. National Ave., Milwaukee, Wisc. SPZS
Frank J. Wedle, 301 Lime Street, Joliet, Illinois DSD
Josephine Zakrisjev, 7603 Cornelia Ave., Cleveland, Ohio PS
Franc Česnik, 5709 Prosser Ave., Cleveland, O. SMZ
Direktor publicite: Janko N. Rogelj, 6208 Schade Ave., Cleveland, O. ABZ

LOKALNI ODBOR JPO, SS.

Lokalni odbor št. 1, Joliet, Ill. Predsednik: Jos. Zalar, 351-3 N. Chicago St., tajnik: John Adamich, 1120 Highland Ave. in blagajnik: Louis Komar, 734 N. Hickory St.

Lokalni odbor št. 2, Cleveland, Ohio. Predsednik: John Pollock, 6407 St. Clair Ave.; tajnik: Frank Turek, 6117 St. Clair Ave. in blagajnik: Joseph Okorn, 1096 East 68 Street.

Lokalni odbor št. 3, Chisholm, Minn. Predsednik: Frank Kne, 415-3rd St., N. W.; tajnika: Margaret Janeček, 505 5th Street, N. W. in blagajnik: John Lamuth, 26-3rd Street, N. W.

Lokalni odbor št. 4, Sheboygan, Wis. Predsednica: Marie Prisland, 1034 Dillingham Ave.; tajnica: Johanna Mohar, 1138 Dillingham Ave. in blagajnik: Martin Jelenec, 1027 S. 8th St.

Lokalni odbor št. 5, Milwaukee, Wis. Predsednik: John Oblak, 215 W. Walker St.; tajnik: Rev. D. M. Setnicar, 1210 So. 61st St. in blagajnik: Rev. Anton Schiffler, 823 W. Mineral St.

Lokalni odbor št. 6, Ely, Minn. Predsednik: Anton Zlažnik, AFU Building; tajnik: Ivan Tausell, Ely, Minn. in blagajnik: Louis Champa, Sr., Ely, Minn.

Lokalni odbor št. 7, St. Louis, Mo. Predsednik: Geo. Kovacevic, 2003 S. Jefferson St.; tajnik: Euselio Rutic, 401 E. Marcella St. in blagajnik: John Marinšek, 2751 Park Ave.

Lokalni odbor št. 8, Chicago, Ill. Predsednik: Anton Krapene, 1636 W. 21st Place; tajnik: John Gottlieb, 1845 West Cermak Rd. in blagajnik: Leo Jurjevec, Sr., 1840 W. 22nd Place.

Lokalni odbor št. 9, Waukegan, Ill. Predsednik: Anton Kobal, 1015 Commonwealth Ave., North Chicago, Ill.; tajnik: Joseph Zore, 1045 Wadsworth

glavni odborov aktivnih; pomagati bi morali vsi, ker to je naša skupna ustanova.

Konečno pa je to resna zadeva vsakega Slovence in Slovenke v Ameriki, neoziraje se na njegov stan in poklic. Posebno pa je to zadeva izobraženih Judov, katerih dolžnost je, da narod budijo in učijo o prihajačih potrebnih našega naroda na koncu morja. Če se ti ne zanimajo, kako morete pričakovati od ljudi, ki nimajo tega razgleda.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošepovod, kier so ljudje, ki so pripravljeni dati.

Košček dolarjev imajo danes naki ljudje, ki so namenjeni pošep

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(54)

"Ah, odpustite, gospodična, odpustite, lepo vas prosim!"
reče marijonetar ujedno.

"Pa saj jaz vam nimam ničesar odpuščati, gospod moj!
Se prav lepo sem se začevala!"

"Tako! tako!" zajeclja stari.

"Jaz bi pravzaprav vas morala prosi oprošenja, da sem
vam motila pri vašem delu; pa nisem mogla več vzdrževati
smeha ... bilo je vse nekam presegavo!"

"Jaz sem pravi norec, kajne! Igram tu s svojimi možički
kakor otrok. Pa kaj hočete: ko se človek postara, postane otročji. In potem jih imam tudi tako rad — te moje možičke —
ne morem živeti, da bi jih ne gledal ter da ne bi jim dal govoriti. Stari tovarisi smo med sabo. Živim skoro zanje, in že
mnogo let mi oni dajejo kruha. Nadejem se, da mi bodo še da dajajo dajali zasluzka. Če mi je težko pri sreči, če se me lotujejo
otroke mire, potem pogledam le ljube moje male; in ti možički
me zopet razvedrijo, jaz pozabljam vse skrbi in zopet sem za dovoljen. So ljudje, ki tega ne umijo, imajo me za smešnega.
A, kaj maram zato! Naj le mislijo in govorijo, kar jim drago! Ni treba, da se baš izrazim, zakaj imam svoje marijonete tako
silne rad; dovolj, da je tako!"

Mlado deklico je čudni ta govor globoko ganil. Zanimala
se je za starčka, ne da bi si bila v svesti zakaj. "Zdaj mi je še
toliko bolj žal, da sem vas motila," de. "Prosim, prosim, le na-
daljujete, in mislite si, kakor da ste sami."

"Ne, ne; za danes je dovolj. Pavliha in Rigolo morata
iti spat."

Starček položi svoja ljuba dva umetnika v skrinjo ter jo
zapre.

"Če sem malega Rigoloja dobro razumela," povzame
smejoč se deklica iznova, "to ste vi iz Pariza?"

"Da, gospodična iz Pariza sem. Šele pred dvema urama
sem od tam došel le-sem."

"Skoro gotovo na semenj; ne-ji?"

"Oh, tega ne; še vedel nisem, da je danes tu semenj."

Predno je mogla deklica staviti novo vprašanje, odpre
se vrata in mlad človek vstopi.

Na prvi pogled je že videla Blanche, da je prišle velik,
mlad, elegantno oblečen ter da se zna lepo vesti. Videla je
tudi, da je črnlast, da ima visoko čelo, izrazite oči, da je ble-
dega, a prijetnega lica.

Kaj li jej je tako prečudno ganilo sreč. Nikoli je niso
vjeli, naki skriva ali premaguje svoja čvrstva. Prosto je bila
vzrasla; jasne njene oči so misile, da lahko vse v naravi ob-
čujejo; odkritko njeno sreč je menilo, da sme vse ljubiti.
Tako tudi zdaj ni poskušala, da bi zatajevala svoja čvrstva,
nego udala se jim je. Ni mislila na to, da ni previdno, da gleda
tega lepega mladega moža zadovoljno in iskreno. Njeno sreč
je živalneje bilo: pa vse to je svarilo ni kar nič.

Mladenci se približa marijonetarju, ki resno in zvedavo
npre vanj oči.

Samo nekaj teh knjig je na razpolago!

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ...
POLJEDELSTVO

The
Garden
ENCYCLOPEDIA
Cena knjige:
\$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI
VEZAVI
Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš
vojni vrt.

Popolna vrsna beseda, vsaka stran,
vsaka slika — mnogo NOVE novih
ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCYKLO-
PEDIJA ZA DOMAČO POTREBO!
Nih visokih besed — vse je jasno, raz-
loženo, vporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 III.

Izjave antifašističnih vodi- teljev v starem kraju

(Dr. JOSIP RUS, star 50 let, je pred invazijo Jugoslavije bil
sednik v Ljubljani. Pripadal je Liberalni stranki in je bil vo-
dja slovenskega Sokola. Njegova pozicija v Slovenskem Naro-
dnem Osvobodilnem Svetu (SNOS), kar je po 19. februarju
1944 novo ime vodstva Osvobodilne fronte, je podpredsedni-
štvo. Dr. Rus je član prezidija Antifašističnega veča (sveta)
Narodnega Osvoboditev Jugoslavije (AVNOJ) in eden izmed
petih podpredsednikov.)

ZATIRAJMO SOVRAŠTVO

Napisal Dr. Josip Rus

Vodstvo Osvobodilne fronte ljiv, če bodo vse njegove duho-
se z vso jasnostjo in resnostjo zaveda usodnosti in obsegia od-
govornosti za uspeh in potek borbe slovenskega naroda v o-
brambi za svoje golo življenje. Nastop in razvoj Osvobodilne
fronte je bil zaradi svoje iskrene in popolne prednosti sloven-
ski narodni stvari moralno tako zmagoval, da so znanji in
notranji sovražniki ljudske vo-
gle osplo obstali pred veličastnim pohodom zaničevanja slo-
venskega naroda na branike svoje zemlje in svojega življe-
nja. Izpolnili so najvišji zakon
popolne narodne edinstvenosti, da so moralni temelj Osvobodil-
ne fronte obdali z vso obsežno svobodo v vsej njeni širini in
globini, zavedajoč se z jasno
razvidnostjo, da more moralno
višino vse narodne borbe zajam-
čiti in očuvati samo najširša
svobodnost.

V tem smislu in duhu je O-
svobodilna fronta že v prvi do-
bi zaradi izjemne občutljivosti katoliških političnih krogov še
posebej slovenskih v rosnem zagovila versko svobodo, to je ne-
dotakljivost vsakogar, ki teži za zadostitvijo svoji resnični
vernosti, čeprav ni bilo in ni moglo biti nikomur ne v Os-
vobodilni fronti ne izven nje niti za trenutek v mislih, da bi se v
tej usodni dobi pečal s katoli-

"Nič! Nič!" jekne mladi mož tožno. "Jaz nisem srečnej-
si od tebe! Ah, uboga, uboga moja mati je izvestno mrtva. Tr-
do je, če se človek za trdno česa nadeja, a potem se vidi pre-
varana! Iskali so po starih registrih v bolnišnicu, pa nici, nič
niso mogli najti o nesrečni moji materi. Nerazložna zamuda! Ves svet sem povpraševal — ničče mi ni znał povedati nje-
česar. Seve, dolgo je že, dolgo! Najbolje bode, da se več ne
trudim. Tekel sem za milinim mehurecem, in še tebe sem brez-
uspešno nadlegoval!"

"Pojdi, pojdi! Saj veš, kako ti rad storim vse, kar le
hočeš," odgovori Goš. "In ne kako vesel sem, da mi dovoljuješ,
da te spremjam! Moje veselje je, da te ubogam, a največja
moja žalost je ta, da te ne morem osrečiti!"

"Ah, saj nimam nikogar drugega na svetu nego tebe!
zakliče mlačenič. Na to položi svojo glavo na starčkov ramo
ter brido zastoče.

O vsem tem razgovoru je Blanche umela le dve reči: da
mladenič nima več mater in da je nesrečen.

Njeno sreč je občutilo takoj živo sočutje do nesrečnega
mladeniča. Njene oči se napolnijo s solzami. Čutila pa je, da
nima pravice, da bi silila v skrivnost obeh navzočnikov. Hoteč
se umakniti, tiho stopi proti vratom.

A Leon je opazi ter živo stopi proti njej. Ona se drhteč
ustavi. Mlačenič obstoji, kakor očaran. Zdele se mu je, da ni
videl še nikoli takoj ljubezjnivega otroka. Zatorej jo gleda ne-
premico. Videl je njene rosne oči.

"Vi jokate, gospodična!" reče Leon potihoma.

"Da," odgovori ona ginjačna. "Jokam, ker ste govorili
o svoji materi, ki je ni več . . ."

"Zaradi mene ste jokali?" povpraša kakor omamjen
ter deklico žarno pogleda.

Blanche zapeče čezinčez po licu ter v zadregi povesi oči.

"Tedaj vam je žal zaradi mene?" povpraša dalje mla-
denič.

"Da," odgovori deklica ter ga zopet iskreno pogleda.
"In mislila sem si sama pri sebi: "Bog Vas ne zapusti!"

V tem trenotku vstopi gostilničarjeva hči izpregovorivši:
"Vaš boter je tukaj, gospodična Blanche. Pridite k obedu!"

Blanche pozdravi oba tuje ter odide.

"Ona se imenuje Blanche," zamrmca Leon sam zase.

Uro pozneje, ko sta Blanche in Rouvenat zapuščala go-
stilnico, hoteč stopiti v voz, srečata Leon, ki ju pozdravi.

"Ali poznaš tega mladega moža?" povpraša Rouvenat.

"Tega ne. Govorila sva le nekaj besed med sabo . . ."

Rouvenat se obrne še enkrat za njim. "Brlek mlačenič!"

Blanche se je zamislila. Njeno sreč je procivilalo.

(Nadaljevanje sledi.)

skimi verskimi in cerkvenimi
zadevami v sovražnem smislu.

Na teh širokih, vestno in resno premišljenih osnovah se je moglo zgoditi, da so se v slovenski Osvobodilni fronti zbrali pokreti vseh kulturnih, političnih in nazorskih smeri, osmennajst skupin, od komunistične stranke v Sloveniji do slovenskih katoliških delavcev in akademikov in ustvarilci iz polnoma svobodne nagibnosti nepremagljivo vsenarodno entoto.

To ni bila politika političnih računarskih strank, temveč vstajenje in novo življenje slovenskega naroda, ki se je porodilo iz njegove zdrave, iz verne in plemenite, nikomur sovražne volje do življenja, ki ji je bila edina težnja združiti slovenski rod v vse objemajoči narodni ljubezni proti strastno uničujemenu navalu začetnih sovražnikov. Vodstvo Osvobodilne fronte se prejasno zaveda, da more same tako čista moralna osnova dati in ohraniti slovenskemu narodu za uspeh njegove najtežje in najodločilnejše borbe isto vero, ki mu je neobdano potrebna, da doseže združitev, svobodo, samostojnost in varnost za svojo bodočnost.

Na drugi strani pa so se dvignili narodni izdajaleci. Poklonili so se okupatorjem in razvili razbojniško, zločinsko delovanje med našim ljudstvom. Javno so priznali zločinsko oblast okupatorjev kot zakonito oblast nad slovenskim narodom ter z njimi stopili v izdajalsko sodelovanje. Istočasno so odprli strastno in zlobno gonjo proti najnaprednejšim in najsmejljšim boreem ter to gonjo pod varstvom okupatorjev razplali do tako besnega in podlega sovražnega, kakor ga svet do sedaj še ni doživel. Zato da bi v slovenskem narodu izzvali državljansko vojno, so izrabili vdano zaupanje slovenskih ljudskih innočne v verske svetosti in tem blaznem početjem zakrivili najstrahotnejši zločin nad slovenskim narodom in pravomočno razdejanje.

Najnovejši in najjasnejši dokaz te brezčutne drznosti je pre-
ganjanje dr. Metoda Mikuža, katoliškega duhovnika, ki je premagal ta podivljiv teror in pogumno sledil bliju svojega sreca in razuma, da po svojem odposlanstvu potrdi idealne narodne borce o veličini in pravilnosti njihove borbe. V svojem izdajalskem časopisu so obsuli-
tega junaka duhovnika z gramo laži, da izzovejo proti njemu javno sovražstvo in zaničevanje in s tem pripravijo pogoje za uničujoči udarec proti osvobodilnemu gibanju.

Toda njim nasproti stoji človek čiste vesti in plemenitih dejanj, neuspogljiv, zravnal, ponosen zmagovalcem v ljubezni in zvestobni nad besnim sovražstvom in izdajalskimi protivni-
ki osvoboditve slovenskega naroda.

In kaj ste spričo teh pojavorov storili vi, predstavniki katoliške cerkve v "Ljubljanski provinci", ki ste ravno tako sinovi slovenskega naroda?

Vedite, da sta sovražstvo in iz-
dajalstvo največja, najhujša in najbolj razdiralna nevarnost za enotnost in moralno življenje slovenskega naroda. Zoper to nevarnost se more in po moralni postavi mora boriti ves narod, proti njej se more in mora boriti vsak Slovenec v vsem svojem bitju in žitu.

Mi moramo to nevarnost preprečiti, če hočemo doseži združitev in svobodo našega naroda in mu zavarovati svobodno bodočnost. Sovražstvo in izdajalstvo nas ne moreta rešiti.

KRAJEVNI ODBORNIKI JPO—SS

(Nadaljevanje s 3. str.)

Lokalni odbor st. 20, Pueblo, Colo.

Predsednik: John Germ, 817 E. St.;

tajnik: Fr. Brajda, R. 1, Box 2.

Lokalni odbor st. 21, Denver, Colo.

Predsednik: Anthony Jersin, 4825 Wash-
ington St.; tajnik: Frank Okoren,

475 Pearl St., in blagajnik: George

Pavlovich, 4575 Pearl St.

Lokalni odbor st. 22, La Salle, Ill.

Predsednik: Leo Zervink, Lincoln Ave.;

tajnik: Frank Koljsek, Garfield Ave;

in blagajnik: Emma Shimkus, 715

5th Street.

Lokalni odbor st. 23, Johnstown, Pa.

Predsednik: Andrew Vidrich, 706 For-

est Ave.; tajnik: John Langerhole,

Jr., 515 Linden Ave. in blagajnik ob-

enem.

Lokalni odbor st. 24, Trinidad, Colo.

Predsednik: Math Karcher, 1011 Lin-